

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet, Magnus Persson

Datum
2018-08-30

Beteckning
Dnr: 18RS2529

Er beteckning
Fi2018/00966/K

Regeringskansliet, Finansdepartementet,
Avdelningen för offentlig förvaltning,
Kommunenheten
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.k.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss om myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SoU 2018:10)

Region Örebro län lämnar följande remissynpunkter på rubricerad utredning.

Sammanfattande synpunkter

Region Örebro län *tillstyrker* kommitténs huvudförslag att använda dagens hälso- och sjukvårdsregioner som geografi också för statliga myndigheter med regional indelning.

Region Örebro län *avvisar* kommitténs alternativa förslag, det vill säga att använda nuvarande polisregioner, alternativt att Värmland skulle ingå i annan region.

Region Örebro län *ställer sig bakom* kommitténs urval av myndigheter, men menar att kommitténs förslag inte är tillräckligt långtgående för att ”samla staten” regionalt. Även till exempel Försäkringskassan borde ha samma regionala indelning.

Region Örebro län *menar* att det nu är dags för regeringen att klargöra länsstyrelsernas roll och uppgifter, oaktat geografi, mot bakgrund av att det regionala utvecklingsansvaret från 2019 helt finns hos landsting/regioner.

Region Örebro län *påpekar* att funktionella samband måste beaktas och utvecklas också inom ramen för en ny enhetlig indelning. De olikheter i geografiska och organisatoriska samband som finns mellan till exempel säkerhetsfrågor, hälso- och sjukvård och regional utveckling måste uppmärksammas av berörda myndigheter.

Region Örebro län *förordar* beteckningen ”regionkommun” då begreppet blir entydigt (till skillnad från beteckningen ”region”) för den parlamentariska, folkvalda regionala nivån.

Region Örebro län *tillstyrker* att när en ändring i landstingsindelningen prövas så ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från det eller de landsting och kommuner som närmast berörs av ändringen.

Region Örebro län *tillstyrker* att det ska krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring mot ett berört landstings vilja samt att befolkningens synpunkter ska inhämtas och beaktas i landstingets beredningsprocess, om det inte är uppenbart obehövt.

Region Örebro län *tillstyrker* att det regionala utvecklingsansvaret ska finansieras genom statsbidrag som utgår från utgiftsområde 19, Regional tillväxt.

Kapitel 3 Myndighetsgemensam indelning

Region Örebro län har i tidigare yttrande över Regional indelning – tre nya län (SOU2016:48) varit positiv till bildandet av jämnstarka större regioner, eftersom det skulle ge andra förutsättningar att hantera strukturella utmaningar, inte minst inom hälso- och sjukvårdens område, och skapa mer likvärdig kapacitet att bedriva regional utveckling. Region Örebro län förordade bildandet av en Svealandsregion, baserat på nuvarande Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

I nämnda yttrande pekade Region Örebro län på behovet av att staten samlar sig och möter den regionala nivån mer samordnat. Den frihet som dagens myndigheter har att organisera sin verksamhet på regional nivå har varit försvårande för dialogen mellan region och staten. De förtydliganden som efterfrågades gällande ny geografi för myndigheterna har genom föreliggande förslag från Indelningskommittén beaktats.

Region Örebro län tillstyrker med dessa argument kommitténs huvudförslag vad gäller myndighetsgemensam indelning i samma geografi som sjukvårdsregionerna.

Utifrån bland annat totalförsvarets möjligheter och dess krav på en samordning med hälso- och sjukvården är det viktigt att myndigheterna nu ges samma regionala indelning som sjukvården haft i många år. Detta måste då gälla generellt om inte besvärande glipor ska uppstå i samverkan.

Region Örebro län avvisar därför kommitténs alternativa förslag att myndigheterna i Värmland skulle kunna ingå i en regionindelning som inte överensstämmer med Uppsala och Örebro sjukvårdsregion inom vilken Värmland ingår.

Indelningskommittén har som ytterligare ett alternativ till en indelning som följer sjukvårdsregionerna lyft fram polisregionerna. Detta trots att man själva för fram

mycket starka skäl mot förslaget som sådant. Region Örebro län delar fullt ut kommitténs invändningar mot sitt eget alternativförslag och avvisar det.

Urval av myndigheter

Kommittén har i sina överväganden haft att utgå från de sektorsmyndigheter med regional organisation som är relevanta för samverkan med kommunal och regional politisk nivå.

Region Örebro län anser att de tio myndigheter som kommittén föreslår är relevanta för en gemensam geografi. De tio myndigheterna bedriver alla verksamhet som har stor inverkan på organisationen Region Örebro län och territoriet Örebro län både inom hälso- och sjukvårdsuppdraget och inom regional utveckling.

Dock borde även Försäkringskassan ingått bland dessa myndigheter. Vid sidan av sitt individuppdrag är Försäkringskassan en viktig myndighet inom ramen för arbete med strukturella förändringar inom till exempel utbildningssystemet, ofta i samspel med Arbetsförmedlingen. Även inom den finansiella samordningen av rehabiliteringsinsatser (i dagligt tal FINSAM) har Försäkringskassan, tillsammans med Arbetsförmedlingen, kommuner och landsting/region ett uppdrag att samverka finansiellt inom välfärds- och rehabiliteringsområdet. Även här är det regionala och lokala perspektivet i fokus.

För det regionala utvecklingsuppdraget har särskilt en ny regional indelning av Tillväxtverket (ERUF) och ESF-rådet stor betydelse inför arbetet med en ny strukturfondsperiod. För att en ny geografi för dessa två myndigheter ska bli relevant krävs att indelningen av landet i NUTS2-regioner följer samma geografi.

Ett brett regionalt utvecklingsuppdrag involverar många fler myndigheter

Kommittén har gjort sina avgränsningar utifrån ett antal sektormyndigheter som i dag har egna regionala organisationer och är relevanta för samarbete med den kommunala och regionala nivån.

I detta sammanhang kan det vara rimligt att notera att regeringen i sin förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete synliggör att det finns betydligt fler myndigheter som är relevanta för samspel med den organisation (region/landsting) som har det regionala utvecklingsansvaret:

13 § När den regionala utvecklingsstrategin har fastställts eller uppdaterats ska den lämnas till regeringen och till följande statliga myndigheter och aktörer:

- 1. Almi Företagspartner AB,*
- 2. Arbetsförmedlingen,*
- 3. Boverket,*
- 4. Försäkringskassan,*

5. Havs- och vattenmyndigheten,
6. länsstyrelserna,
7. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser,
8. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor,
9. Myndigheten för yrkeshögskolan,
10. Naturvårdsverket,
11. Post- och telestyrelsen,
12. Riksantikvarieämbetet,
13. Riksarkivet,
14. **Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige,**
15. Sametinget,
16. Skogsstyrelsen,
17. Statens energimyndighet,
18. Statens jordbruksverk,
19. Statens kulturråd,
20. Statens skolverk,
21. Svenska Filminstitutet,
22. Sveriges export- och investeringsråd,
23. Sveriges geologiska undersökning,
24. **Tillväxtverket,**
25. Trafikanalys,
26. **Trafikverket,**
27. Universitetskanslersämbetet,
28. Verket för innovationssystem, och
29. berörda universitet och högskolor.

Endast fyra av de 10 föreslagna myndigheterna finns med i detta sammanhang. Även Försäkringskassan och Skogsstyrelsen skulle med fördel redan i denna fas kunna ges en geografi som överensstämmer med Indelningskommitténs förslag. Ett regionaliserat Statens skolverk bör också ha samma geografi.

Region Örebro län vill understryka att det är angeläget att även övriga myndigheter som nämns i förordningen av regeringen görs uppmärksamma på sin roll i det regionala utvecklingsarbetet och att de därmed också måste organisera sig för att möta de 21 regionalt utvecklingsansvariga landstingen/regionerna.

21 Länsstyrelsers roll som regional sektormyndighet omöjliggör en samordnad stat

Region Örebro län beklagar att kommittén enligt sina direktiv inte haft möjlighet att på ett mer fördjupat sätt också beakta de relationer och samarbeten som länsstyrelsen är den del av. Det gäller såväl i förhållande till de statliga sektormyndigheterna som i förhållande till kommuner och landsting/regioner. Kommitténs förslag blir på detta

sätt endast en reorganisering av ett fåtal sektormyndigheter och inte den kraftsamling av staten i en gemensam geografi som tidigare utredningar föreslagit.

Region Örebro län hade önskat att kommittén fördjupat de kortfattade resonemang som förs om länsstyrelsens roll som regional nivå för ett antal sektormyndigheter. Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Boverket, Riksantikvarieämbetet, Energimyndigheten och MSB nämns som exempel. För kommuner och landsting/regioner är dessa myndigheter mycket viktiga samarbetsparter och borde därför ingått i analysen av den statliga regionala samordningen.

Genom att i sin analys inte synliggöra att ett stort antal sektormyndigheter även fortsättningsvis kommer att ha 21 regionala geografier, i form av respektive länsstyrelse, tappar förslaget i styrka och trovärdighet i sin målsättning att ”samla staten”. Nu etableras en struktur med sektormyndigheter på två regionala nivåer – den storregionala enligt Indelningskommitténs förslag och den länsvisa för de myndigheter som använder länsstyrelsen som regional nivå.

Klargör länsstyrelsernas roll i den samordnade staten

Det finns bl. a mot denna bakgrund ett behov av att från regeringen klargöra länsstyrelsens roll, oavsett nuvarande eller ev. kommande större geografi, i förhållande till sektorsmyndigheterna. När och hur har man rätt att överpröva och jämkta samman? I vilka sammanhang är det länsstyrelsen som företräder den regionala nivån i dialogen med sektormyndigheter och nationell nivå, och i vilka sammanhang det är regionen som är part inom ramen för ett politiskt flernivåstyre?

Kommittén diskuterar också länsstyrelsens samordning av myndigheterna. Region Örebro län konstaterar att den samordning av myndigheterna i det regionala tillväxtarbetet som i tidigare låg på länsstyrelserna inte längre gör så, utan det är en uppgift för den som har det regionala utvecklingsansvaret.

Det är också viktigt att länsstyrelsens roll att i andra sammanhang samordna staten regionalt inte förhindrar landstingets/regionkommunens direkta kontaktvägar med ansvariga myndigheter. Fortsatta direkta kontakter och gemensamma insatser både kan och ska kunna ske med myndigheterna utan onödiga och begränsande omvägar.

Flertalet av dessa frågor finns utredda i Statens regionala förvaltning (SOU 2012:81). Region Örebro län menar att det nu är dags för regeringen att klargöra länsstyrelsens uppgifter genom att ta upp delar av de förslag som finns i utredningen.

Enhetligt regionalt utvecklingsansvar underlättar för regeringen och myndigheterna

Som kommittén konstaterar kommer den ensartade struktur för det regionala utvecklingsuppdraget som kommer att gälla från 2019 att underlätta för regioner och länsstyrelser att utveckla sina respektive roller.

Även regeringen får med en gemensam uppdragsprofil för samtliga regioner lättare att adressera nationella ambitioner inom olika sakpolitiska områden i samspel med den regionala politiska nivån. Så kommer t ex Nationellt forum att nästa år vara en kontaktyta mellan regeringen och den regionala politiska nivån i samtliga län/regionkommuner. Det regionala utvecklingsuppdraget kan i en sådan dialog med fördel utvidgas inom områden som t ex arbetsmarknads-, närings- och utbildningspolitiken.

Gränsöverskridande samarbeten

Region Örebro län har tidigare även pekat på att den funktionella geografin är viktig att beakta och bejaka, oavsett vilken administrativ geografi som gäller. Region Örebro län välkomnar därför att Värmlands län kommer att ingå i myndigheternas regionala struktur i Svealand.

Dock krävs att de statliga myndigheterna även i en ny geografisk uppdelning samverkar över regiongränser för att kunna svara upp mot de enskilda länens behov. Trafikverket är kanske det bästa exemplet på hur samverkan över administrativa gränser inte får hindras av nya indelningar. Samarbetet i processen En bättre Sits mellan lokal/ regional politik och Trafikverket i flera regioner är ett sådant exempel. Ett annat är Västra stambanan där det även framöver kommer att behövas ett funktionellt samarbete mellan de tre tilltänkta regionerna i Trafikverket.

Kapitel 4 Beteckning och utformning av namn på kommuner på regional nivå

Region Örebro län har i tidigare remissvar förordat att dagens beteckning ”landsting” ersätts med beteckningen ”regionkommun”. Argumentet är att begreppet ”region”, som kommittén föreslår, är allt för generiskt och används i näringsliv, organisationer m fl. på ett sätt som gör att begreppet som ersättning för ”landsting” inte blir entydigt. Med begreppet ”regionkommun” finns enbart en organisation som har detta i sitt namn – den parlamentariska, folkvalda regionala nivån.

Med regionkommun som beteckning bortfaller också behovet av att använda suffixet län i det officiella namnet.

Det bör däremot stå varje regionkommun fritt att i sin kommunikation med medborgare och andra intressenter använda den beteckning man önskar – Region Skåne, Region Uppsala, Västra Götalandsregionen etc. Detta överensstämmer också med dagens praxis, där flera landsting har ett formellt namn, men använder ett annat i dialog med omvärlden.

Kapitel 5 Landstingens, kommunernas och befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen

Region Örebro län tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att när en ändring i landstingsindelningen prövas, så ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från det eller de landsting och kommuner som närmast berörs av ändringen.

Region Örebro län tillstyrker också att det ska krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring mot ett berört landstings vilja samt att befolkningens synpunkter ska inhämtas och beaktas i landstingets beredningsprocess, om det inte är uppenbart obehövt.

Kapitel 6 Landstingens samverkansmönster

Region Örebro län tillstyrker Indelningskommitténs förslag att Göteborgs Universitet får i uppdrag att följa och vart fjärde år lämna en rapport till regeringen som beskriver utvecklingen av landstingens samverkan.

Kapitel 7 Finansiering av förvaltningsutgifter för det regionala utvecklingsansvaret

Indelningskommittén föreslår att de medel som i dag finansierar förvaltningsutgifterna för det regionala utvecklingsansvaret ska flyttas från länsstyrelsernas förvaltningsanslag och i stället lämnas direkt till landstingen. Det regionala utvecklingsansvaret ska finansieras genom statsbidrag som utgår från utgiftsområde 19, Regional tillväxt.

Region Örebro län tillstyrker förslaget. En finansiering under utgiftsområde 19 är kostnadsneutralt för staten och innebär endast en förenkling av nuvarande administration för länsstyrelserna.

För Region Örebro län

Andreas Svahn (S)

Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson

Regiondirektör